



VRTEC. ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 5.

V Ljubljani, 1. maja 1892.

Leto XXII.

Ti mi srca si vzpomlád.

Skozi ôkno dan na dan
 Tjà v naravo pogledujem,
 Ali vedno le zamán
 Jaz vzpomladi pričakujem. —

Tóda tožno ni srcé,
 — Tožno pač zakaj bi bilo!? —
 Ako tebi, dete, lé
 Zrém v obličje nežno milo.

Ni še drobnih pevek ptic,
 Ki radóst v srcé bi lile,
 Krasnobožnih ne cvetíc,
 Ki okó bi vzradostile — — —

Ti jedini, srček zlat,
 Vir si meni rajske sreče,
 Ti mi srca si vzpomlád,
 Ti ljubezni vzor goreče! —

Srečnih ti detinjih let
 Naj nebés Vladár prisódi,
 In spomin na srečo svet
 V sreču neskáljén ti bódi! . . .

Vitalis.



Skrivnostni zvonček.

(Spodnje-Štajerska pripovedka, zap. Podkrimski.) *Spelkar*



Na zelenem hribcu, malo ur hodá proti jugu od Ptuja na slovenskem Štajerskem, stoji dvostolpna cerkev sv. Barbare v Hálozah.

Bilo je pred mnogimi leti. — Prekrasna vigred se je povrnila zopet v dézel in ovila vso naravo v prijetno dehtečo, zeleno pisano krilo. Milejše sapice so jele preprihавati in raznašati opojno vonjavo dehtečih vijolic ter se poigravati z zvončki, trobenticami in potočnicami. Brzi potoki so se podili raz gričev, ki se vrsté mej Mariborom in Ptujem, tjà doli v deročo Dravo. Orači in sejači so imeli na polji zopet pólne roke dela, po travnicih so trosile ročne dekle, a vinogradniki so okopavali v vinogradih skrbno obrezano trsje.

A zakaj neki postaja kmetič za svojim oralom (plugom)? — Kaj neki posluša vinogradnik tako pozorno? — Srebrnočist glas zvončka se je zamôlкло razlegal tjà preko polja in travnikov, da se je orač začuden vprašal: „Kje zvoni to? — Pólpudne vender ni máše pri sv. Barbari!“ —

„Cerkvica stoji na desnej stráni, a glas prihaja od leve!“ dejal je vinogradnik čudeč se.

A zvonček je pel dalje, — slišati ga je bilo zdaj blizu, zdaj daleč, prav do večera. Sivolasi starčki, ki so na klopi pred hišami sedé zrlí za zahajajočim solncem, menili so, da čujejo vže svoj mrtvaški zvon; bolnim ženícam, ki so pokasljevale v posteljah, bilo je to zvonjenje britka rana za njih bolno srce in otroci v zibelkah so pozabili na svoje igrače ter zamaknjeni poslušali ta mili glas skrivnostnega zvončka.

— Kaj neki pomeni to?! — popraševali so ljudje drug drugega vsi izvan sebe; a nihče jim ni znal raztolmačiti tega čudnega dogodka.

— Pojdimo za glasom, da vidimo sami! — dejali so gospod župnik in takòj se jim je pridružila tolpa mož in mladeničev. Šli so torej preko travnikov tjà gori v gozd; vodnik jim je bil glas zvončkov. Vedno razločnejše in vedno bližje je bilo slišati zvonjenje. In ko so prišli do širokovejnatega, starega hrasta, postalo je zvonjenje tako močno in slovesno, kakor bi vabili velikonočni zvonovi k prazniku vstajenja. In če so šli nekoliko proč od hrasta, zvonilo je bolj tiho in žalostneje.

— Tukaj mora biti, — dejali so župnik in jeli brskati sè svojo palico po kupu listja, ki je ležalo pod hrastom. Nakrat — glej! — človeška roka — teló — blede lice z globoko rano na čelu. Strjena kri se je še držala sivih las umorjenega človeka.

„Hudobneži so umorili tega starčka“ — dejali so župnik; njegovo teló si želi počivati v blagoslovljeni zemlji, zato nas je priklical tù sem nevidni zvonček. Molimo za dušo nesrečnikovo!“ — In molili so glasno in pobožno. Potem so napravili možje iz hrastovih vej nosilnice, položili gori mrtvo truplo ter je tiho odnesli na pokopališče pri sv. Barbari. Tički so zapeli na drevji svoje pesence o vstajenji; njih petje pa je spremljalo tiho zvonjenje skrivnostnega zvončka. In ko so položili teló v hladni grob ter je zadnja gruda zemlje padla na gomilo, tedaj še jedenkrat zapóje zvonček tam v gozdu glasno in veličastno, potem pa utihne za vselej. —



Ob strijčevem grobu.

Pred nekoliko tedni sem se peljal na Koroško obiskat strijca; a našel ga nisem več mej živimi. Ljudje so mi pripovedovali, da ga vže nad pol leta krije hladna zemlja. Pokazali so mi tudi njegov grob. —

Mislite si, otroci ljubi, kako bridko mi je bilo pri srei, ko sem stal ob strijčevem grobu. Še misliti si nisem mogel, da je to mojega ljubega strijca grob, da je on sploh moral umreti. — On, ki je bil tako učen in tako plemenita duša! —

Podoba za podobo so se vrstile pred mojimi očmi ondù ob strijčevem grobu. Vse te podobe so bile pravi posnetki strijčevega življenja in vsaka je bila lepša od druge. —

Vender jedna teh podob, otroci ljubi, ostala mi je ves čas mojega življenja v spominu. Samstrijem

torej, povedati vam hočem vse tako, kakor je meni strije sam pripovedoval. Pripovedoval mi je takò-le:

„Ko sem izpolnil šesto leto svoje dòbe, moral sem vže v našo domačo učilnico. Kakor je še danes večina učilnic na kmetih, bila je tudi naša le jednorazrednica. To leto sem se zelò pridno učil in hvalili so me mojim starišem ne samò gospod učitelj nego tudi gospod župnik, ki so po večkrat prišli v našo hišo. Kadar koli so prišli, bilo je pri nas vse nekako praznično. Oče in mati sta se preoblekla v lepšo obleko, in moja sestra Rezika je vselej pripravila kaj boljšega za kosilo. Tudi moj bratec Tonček je bil ob prihodu gospoda župnika vselej mirnejši nego li drugekrati.

Tako je bilo ob koncu šolskega leta. V učilnici sem se mej vsemi drugimi najboljše odlikoval. Zatorej mi vzmò gospod učitelj — ne vem kako bi dejal, ali



jo je po večkrat narísal: pripovedoval mi je namreč, kako je on postal iz ubožnega kmečkega otroka takò imovit in učengospod. — Povedati vam moram mimogredè, da je bil moj strije obče spoštovan duhovni pastir na Koroškem. — Ta podoba se je vtisnila najgloblje v moje srcé.

Poslušajte

navlašč ali -pa res niso imeli papirja — pločico ter napišejo nanjo s črtnikom nekaj pohvalnih besed. — Veselo hitim po končanem pouku domov. Planem v sobo — in glej! gospod župnik sedé za mizo, njim nasproti mati in oče z malim Tončkom v naročji. Vsi me strmeč pogledajo; celó sestra, ki je ravno z jedjó stopila v sobo, ustraši se mojega nenavadnega veselja. Hitro stopim k očetu in jim pokažem pločico. Oče čitajo in se ne morejo dosti načuditi učiteljevej pohvali. Položé svojo desnico na moje ramo in rekó:

„Lojzek, le takó priden ostani! Učitelj te imajo zeló radi in ravno tukaj-le mi priporočajo, naj te dam v mesto. Storila bođeva z materjo vse, kolikor bođe mogoče“ . . .

Tudi mati, ki so me izza očetove rame opazovali, pritrdijo veselo tem besedam.

Dolgo so molčali gospod župnik in z lica se jim je bralo, da so nekaj premišljevali. Napósled me pokličejo k sebi, pogladijo mi čelo, prijazno se nasmehnejo ter rekó:

„Bistro glavico imaš, bistro, Lojzek moj ljubi! to sem tudi vže jaz izpoznal. — Škoda bi bilo zate, če bi moral domá ostati. — Nu, pa nič se ne boj! Dokler mi ljubi Bog ohrani življenje, storiti hočem vse potrebno za tebe. — Še to jesen moraš v mesto.

Solzé hvaležnosti so porosile moje mlado lice in župnikovo koleno, kamor sem ganjen skril svoj obraz. —

Oče in mati sta se tega zeló razveselila in se z menój vred zahvalila gospodu župniku za toliko dobroto.

In jaz sem takrat trdno sklenil, da se hočem pridno učiti in jedenkrat postati tako dobrončiv in prijazen gospod, kakor so bili naš gospod župnik . . .

In ako se zdaj — pristavil je še moj strije — spominjam svoje davne mladosti, pripoznati moram, da mi nikoli ni bilo žal, da sem se ravnal po besedah našega prvega pesnika, ki pravi:

Jablane, hruške
In druge cepé

Cépi v mladosti
Za stare zobé! —

—t—

Slika.

Esto ob sliki na steni
Moje okó se mudí,
Čudim krasoti se njeni,
V prešle zatapljam se dni . . .

Znano mi dobro je lice,
Zroč iz okvira na-mé;
Mnoge šepeče pravljíce,
Mnoge mi vzbuja željó.

Vzpómlad, veselje otroka,
Ovela mu v srei krasnó,
Ko je umetnika roka
Líce naslikala tó.

Kar je kdaj bilo — umrlo,
Slika še priča sedáj:
Dete nedolžno je zrló
V sreče in rádoti raj.

V sliko okó se npira,
V sanje utapljam se jaz:
Náme se s stene ozíra —
Moje mladosti obráz! . . .

Modést.

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barlà.)

X.



Ge me ne moti spomin, povedal sem vam vže, da je naslonjena naša vasica na prijazen hólmeec, s katerega se ponosno ozira doli po malej ravnini, sredi katere se lesketá vijugasta Kolpa, meječ nas od sosednje Hrvatske. O jej, lepó je v naši vasici, lepó, vender tako lepó ni bilo nikdar, kakor tedáj, ko se je vračala k nam gorka vzpomlad.

Poprej nego-li drugod je odgnalo zlato solnčeece belega sneženega strijca, poprej nego-li drugod so zatrobile v naši vasici rumene trobentice, zazvonili beli zvončki in pomolile svoje glavice pisane katarinčice. Zopet se je oblekla vas v belo odejo a to ni bila mrzla snežena obleka, katera zamori vse življenje, nè, to je bilo belo in rdečkasto cvetje sadnega drevja, izmej katerega so gledale bele stene hišice ali pa z mahom obrasene slamnate strehe. Drobni, nežni cvetovi, kakeršnih bi ne mogli napraviti niti angeljci božji, s katerimi so se posule jablane, črešnje, breskve, češplje in hruške, razprostirale so po vasi ugodno vonjavo in svežost; če si bil pod njimi, stresla so ti drevesa k pozdravu z vejicami in te posula z belimi zvezdicami — in kakor zamaknjen si poslušal óno tiho godbo, katera je odmevala gori mej njimi. Dà, dà, nikar se ne čudite, bilo je veselo na ónih vejicah. Zbrala se je ondù lepa družbica godecev. Kdo bi preštel hitre čebelice, katere so godle jedna na citre, druga nà gosli in letale od cveta do cveta, kakor da bi morale vsakemu pokazati svojo umetelnost. Brkasti čmrli je privlekel sè seboj mogočni „bajs“ in zložno prilagal veselím čebelicam. Hm, in drugi godci? Saj vseh niti po imenu ne poznam, le toliko vem, da jim ni bila godba na sramoto. Ta je godel bolj tenko, drugi bolj debelo, a tretji je mahal s krili kakor bi tolkel po turškem bobnu. Nù — in óni rumeni metuljček, kateri je le skrivnostno šepetal in pobožal s svojimi tipalnicami vsak cvetek, kaj — da njega pozabim? To je bilo drugačno življenje, kakor pa pò zimi, ko je bilo vse mrtvo, vse ledeno.

Za cvetjem so se prikazali listki in v dveh, treh dneh je bilo vse zeleno. Na ledini je zginila óna suha trava, pokazala se je druga zelena, bil je zelen hólmi nad vasjó, zelen je bil gozd, ozelenele so bližnje goré. Kdo bi se ne veselil tej izpremembi? In veselilo sè je je vse, kar koli živi!

Ljudje so veselo hiteli na polje in v vinograde, pastirji so gonili živino na polje, a mi otroci smo skakali po vasi in po vrtéh, nabiraje cvetic in prepevaje svoje otročje pésence. Vrabci so glasno čivkaje nosili slamo, perje in drobne vejice v svoja gnezda, okrog zvonika so krožile postólke in ni dolgo trajalo, da je zagostolél slavček v grmu svojo milo pesenco. Nù, in ko se je oglasil slavec, tedáj je bil tù tudi majnik, lepi cvetoči majnik. —

Ves majnik se mi je zdel kakor praznik. Na vse zgodaj so se oglasili zvonovi in nas vabili v vaškó cerkvico. Drugače nismo bili mi otroci mej ónimi, katere seganja petelinovo petje iz gorke posteljice in radi smo malo pospančkali, ali tedáj je bilo vse drugače. Kar nadležni smo bili naši dobri materi in tiščali v njo, da nas čim preje opravi, umije in počese. A ko smo bili urejeni, odhiteli

smo v cerkvico tjā pred Marijin oltarček. Vže prejšnjega dne smo nabrali v gozdu dišečih šmarijnic, utrkali v grmovji beli zimoles, pridružili jima plavih potočnic in tako naredili darček našej dobri nebeški materi. To smo se naučili od svoje dobre babice, Bog jej daj večni mir in pokoj, dobra ženica je bila, katera nam je po večkrat pripovedovala, kako ljubo je Mariji in njenemu svetemu detetu Jezusku, če vidi, da jej prinašajo otroci dišečih cvetic. In, da-si je bil na ónem malem postranskem oltarčku, v katerem je bila stara podoba naše nebeške kraljice cvet pri cvetu, vender se je našlo mesto tudi za naše šopke. Položili smo jih nekako resno tjākaj, a ko smo pozneje pogledali na óno staro podobo, zazdelo se nam je, da so očesca ljubega Jezuska kar v nas obrnjena in se mu ziblje okoli usten sladák posméh, češ, dobro ste storili, ljubim vas, ker ste dobri in nedolžni, le še dalje ostanite taki. Hm, in kdo bi mogel reči, da ni Jezusčku všeč, če otroci časté njegovo sveto Mater?

Zabučale so orglje in oglasila se je pobožna Marijina pesen. Morda vže, da je bilo vsakemu ugodno v srci, ker ga ni bilo, kateri bi ne bil odprl svojih ust Mariji v slavo. Pelo je vse mlado in staro, moško in žensko in vseh glasovi so se strinjali v veličasten slavošpev.

„Oj Marija naša mati
Bila si in boš nam ti“ — — —

peli smo in vsak je čutil, da je ni boljše in skrbnejše matere od Kraljice meseca majnika.

Tako je bilo prvi dan, tako drugi, in prej nego smo si mislili in želeli, prispel je zadnji dan meseca majnika. Zeló težko smo se poslovili od njega in mu naročali pri slovesu, da škoraj zopet pride. In prišel je, evo ga zopet pri nas! Prijatelji moji, saj nam je obilo cvetja prinesla cvetoča vzpomlád, berimo ga, nesimo ga tjā na Marijni oltarček. Nū, ne samo šopke in cvetje, tudi svoja srčeca ponesimo, njih bode še bolj vesela Kraljica majnikova. Naša srčeca jej darujmo, pa kaj bi jej darovali, saj so vže davno njena. Ali morda nè?



Naš strijček.

Istanoval je na jednej strani ceste, mi na drugej. Res mu je vže bilo lice nagubano, res je imel dolgo sivo brado in velike brke, a vender se ga nismo bali mi otroci. Kadar ni bilo njega pri nas, bili smo pa mi pri njem. Ej, saj nas je pa tudi ljubil naš strijček! To je bilo skakanja, kadar smo smeli ž njim na izprehod, a to je bilo vsaki dan, če je bilo le ugodno vreme. Jeden mu je prinesel debelo okovano palico, drugi malo čuden, starodaven plašč, tretji široki klobuk in hajdi v naravo božjo. In ko smo bili na prostem, bil je, kakor da bi bil postal tudi on nam jednak. Lovili smo se ondū in igrali na travniku, a ko je bilo tega vže dosti, vrnili smo se zopet počasi domóv, ker je bil vže star mož naš dobri strijček.

Po zimi je bilo drugače. Takrat so prenehali izprehodi, naš strijček je sedel po ves božji dan v svojej gorkejši čumnati, premetaval velike knjige in pušil tobak. Nù, ko smo prišli otroci k njemu, takrat nam je jel kaj pripovedovati. Saj je tudi imel kaj, hodil je mnogo po svetu in bil celó onkraj morja. Razprostrl je takrat pred nami velike zemljevide, katerih mi niti prav razumeli nismo. Iskali smo, iskali v njih našo vasico, ali našli je-nismo, le glavno mesto naše dežele je bilo zaznamovano s črno pičico. To je vender preveč, da niso zaznamovali naše vasice, mislili smo si. Kaj pa vender mislijo ti gospodje, kaj smo mi! Strijček je pa vlekkel po zemljevidu s paličico in nam kazal, kje je on vse bil. Takrat smo otroci spoznali, da je bil strijček daleč, daleč, in še bolje smo ga spoštovali. Nù, od onod, kjer bi imela biti naša vasica po mnenji našega strijčka, bilo je do glavnega mesta komaj toliko, kolikor je muha dolga in vender se pride tjà komaj v dveh dneh, a do tam, kjer je bil strijček, bilo je nekoliko pedí, se vé, da naših, pa recite, da ni bil naš strijček daleč? Pripovedoval nam je o brezkončnem morji, o velikih mestih, o hitrih ladijah, a mi smo ga poslušali z odprtimi ušesi in usti. Vsi smo želeli jedenkrat tjà, kjer je bil naš dobri strijček.

Minulo je moje veselo življenje, ko sem moral po želji roditeljev v mestno šolo. Težko sem se ločil od starišev in dóma, težko od starega strijčka. Smijal se mi je dobri strijček in dejal — pojdi, pojdi, postaneš še kdaj gospod, in potlej bodeš tudi ti lahko popotoval, kakor sem popotoval jaz, to se zna, da tvojega strijčka takrat ne bode več na svetu! To reksi, podaril mi je v spomin lepo knjigo s podobami. Otišel sem jokajoč se in si mislil, da ne bodem nikdar več videl svojega strijčka. Kadar koli sem utegnil, pregledoval sem v mestu ono knjigo s podobami in se spominjal nanj. Vender dobil sem ga še mnogokrat zdravega in veselega, ko sem se vračeval iz mesta na počitnice, le brada mu je še bolj posivela. Zdaj sem njegova pripovedovanja še raje poslušal, saj sem ga bolj razumel. Učil sem se v mestu tudi o ónem, o čemer mi je strijček pripovedoval. In zopet sem se vrnil v mesto in zopet prišel na počitnice, a našel nisem več dobrega svojega strijčka — —

Spisal P. V—ý.



Veverica in volk.

(Basen.)

Veverica je skakala z vejice na vejico in padla na spečega volka. Volk poskoči in jo hoče snesti. Veverica prosi: „Izpusti me!“ — Volk reče: „Dobro, jaz te izpustim, samó povej mi, zakaj ste veverice takó vesele. Meni vselej mrzi, ko vas gledam na vrhu dreves veselo se igrati in skakati.“ — Veverica reče: „Pusti me poprej na drevo, z drevesa ti hočem vse povedati, a tukaj se te bojim. Volk jo izpusti, veverica spleza na drevo in reče volku: „Tebi zato mrzi, ker si hudoben; a veverice smo zato vesele, ker smo dobre in ne storimo nikomur zlá!“

(Iz ruščine prel. Ant. Jaklič.)



Iz národne torbe.

(Priobčuje Janko Barlè.)

I.

Izuznarjev Jaka, spoštovan občinski sluga, bil je širokoustnež, da malo takih. Posebno tisto je znal tisto, bahati se, kako dobro on vsaki dan jé. Hm, smijali so se mu ljudje in si mislili svoje, saj so znali, da njegova služba ni ravno tako mastná, da bi mogel vsaki dan kaj dobrega jesti. Nekoč se je pa sam sebe še posebno urezal. V nedeljo popóludne po kosilu je bilo, ko je prišel tjà pod vaško lipo in dejal: „Ha, danes sem pa obiral tako pišče, da vže sto vlaških let ne takega!“ — „Ali ni imelo to tvoje pišče kostij!“ — posekal ga je Žrjavov Andrej in mu pokazal na srajco, kjer mu je viselo nekaj odpadkov kisle repe. Gromovit smeh je bil Jaki najboljša nagrada za njegovo bahanje.

II.

To se zna, da tega ne veste, kako je rekla Stržinarjeva Meta Bulovčevej kozi: kuma? Čakajte, kako je vže bilo? Dà, dà, takòj vam povem. Proti večeru je bilo, ko je ušla staremu Buloveu koza iz hleva in obirala grah na Koželjevih gredah. Stržinarjeva Meta je nosila ravno onòd vrečo iz mlina: malo mračno je vže bilo, a yrhu tega sirota vže tako slabo vidi, pa je mislila, da stara Koželjka obira grah.

— Ej kuma, kaj obirate grah? — odgovorila jo je prijazno.

— Bekekeké! — oglasila se je koza na gredáh.

— Lej grdèba, kaj si ti? — odgovorila je Meta in šla nejevoljno dalje.



Máterina molitev.



zibélki vsela se je mati,
V njej dete spí sladkó — mirnó,
In angelj — váruh svoja krila
Razstrl nad njim je v hlad mehkó.

Nató pripógne glavo mati,
Kjer drago spava jej sreé,
Poljubi mu veselo čelo,
In milo se smehljaje dé:

„Na nebu góri, Bog dobrotni,
Ki oče si za vse skrbéč,
O čuj ponižno prošnjo môjo,
Dodèli njemu — srečo sreé!“ —

Obmolkné . . . Tiho noč v naravi
Le móti še šepèt perés;
Ko dalje moli še iskréno,
Zaziblje v sèn jo sel nebés . . .

Ko izza góre vstane jutro —
Krvávo — rdèč je solnea sój —
Pri póstelji sediš mi mati,
A mrtev v njej otrók je — tvoj! —

In móčijo jej lice sólze,
In v Bóga vdana kliče zdaj:
„Oj, móli záme, sinek, góri,
Da kdàj za tabo pridem v raj!“ —

Posl. Vitalis.



Lepa knjiga.



Blažek bere, z glavo kima,
 Blažek lepo knjigo ima
 O junakih, da ni takih,
 O vojakih korenjakih.
 In ko bere, lepa knjiga
 Hrabrost v prsih mu zažiga:
 „Za vojsko si meč opašem,
 Meč opašem, v svet pojašem,
 Tjā, kjer zjutraj solnce vstaja,
 Kjer o mraku spat prihaja
 Na vojsko, na boj krvavi!
 Šlēm se bliska mi na glavi,
 Belec moj pod mano prha,
 Belec prha, meč se krha,
 Ko v sovražni gneči jaham
 In po glavah ljuto maham.
 Sredi polja, vrhu gričev,
 Glej, vse polno je mrličev;
 V zraku vije se zastáva,
 Vojska kliče naša: Sláva!“

Blažek bere, Blažek vpije,
 Z roko maha, z ного bije,
 Ves navdušen z glavo kima,
 Saj prelepo knjigo ima!
 Ali ko se najbolj glási,
 Kdo se bliža mu počasi?
 Bliže stopa kozel, bliže,
 Glavo klanja niže, niže,
 Blažek kima in razgraja —
 Kaj li, menda mu nagaja?
 Kozel skoči, dobro pahne,
 Z bruna Blažek k tlōm omahne,
 Zgoraj noge, spodaj glava —
 Dobro, da je mehka trava!

Lepo knjigo Blažek ima,
 Naj jo ima, zdaj ne kima,
 Zdaj o bóji več ne sanja,
 Zdaj mu ni do tega branja;
 Zdaj mu ni do bitve vroče,
 Zdaj sedi na tleh in — joče!

Ižanske pripovedke.

(Piše Fr. G. Podkrimski.) *= Sporen*

5. Grofica Hudournica.



od dobnavškim hribom, na katerem stoji rudečebavarna cerkva sv. Gregorja, stal je nekaj grad prevzetne in hudobne grofica Hudournice. Več vrtnarjev je vedno skrbelo, da so bile gredice okolo gradu z najlepšimi in najbolj dehtečimi cveticami nasajene, da so bili potje mej njimi snažni in z belim peskom posuti in drevesa v dolgih vrstah pravočasno obrezana in osnažena mahú, lišajev in mešičkov. V jeseni pa je viselo po vejah najokusnejše ovočje v vsej ižanski okolici.

Ko je nekega dne prijezdila ošabna grofica s sprehoda blizu gradu, prišel je slučajno mimo ižansk kmet. Hudournica je izpustila navlaš iz roke kratek bič na tla, da bi skušala boječega kmeta. Kmetič, ki je obstal odkrit ob poti, sklonil se je naglo po biču ter ga podal grofici. A ta je švignila kmeta z bičem preko lica, kričeč nanj: „Kmetavs, poklekni, kadar si pred svojo gospo!“ —

S krvavim obrazom se je skril kmet za prvo drevo, a Hudournica je hotela odjezditi na grajsko dvorišče. Tu ugleda grofica na kamenitej klopi tik vrat moža, širokih pleč, a bolj nizke postave. Nad očmi, ki so se mu nekako čudno blestele, imel je goste, štrleče obrvi a na prsi mu je padala dolga, zelenkasta brada. Pokrivalo mu je bilo spleteno iz bičja, a obleka zelena kakor mah, ki porašča skalovje. Tik njega ob zidu je slonela grčava, težka gorjača.

Ko je prijezdila Hudournica do vrat, vstal je ta čudák in jo poprosil za milostinjo.

„Izpred oči, smrdljivi berač!“ — zaupila je Hudournica.

„Vsaj kosec kruha, prosim, plemenita gospa!“ — moledoval je starec. „Glad in žeja me mučita grozno.“

„Proč od tod! — Če si gladen, nažri se žab; če si žejen, nalôkaj se mlake tam-le doli!“ — rohnela je grofica in skokoma odjezdila v grad. Neznanec pa je vstal in njegovo sključeno telo je vzraslo v hipu v velikana. Preteče je dvignil pest in iskrečih očij zavpil: „O, le počakaj! Kmalu ti prinesem žab in mlake črez mero preveč! Pomnila bodeš, kdaj si pognala krimskega moža!“ —

Ves ta dogodek je videl óni kmet skrit za drevesom. Ko je čul, kdo je strašni dolgobradec, od strahu se ni mogel niti ganiti z mesta. Kar stopi predenj sam — krinski mož ter ga prijazno nagovori: „Ne boj se me! Kmetom sem vedno dober prijatelj. Naročim ti pa, da prideš z vozom na kréni večer pred ledeno jamo tam góri, vže veš kje? Pa nikar ne pozabi!“ — To rekši, izgine v gozd a kmet hiti domov. —

Minulo je nekaj tednov; kmet je bil vže pozabil na naročilo. Še le, ko so se bili zasvetili kresovi po bližnjih gorah, spomnil se je svoje dolžnosti. Hitro napreže vole in hiti k ledenej jami. Ondù ga je starec vže pričakoval; poleg njega pa je stala velikanska kad, iz katere se je zeló kadilo.

„To kad mi naloži!“ — reče mu krinski mož; „pripravil sem v njej nekoliko megle za Hudournico.“

Kmet vzdiguje kad, napenja se in muči, — ali niti premakniti je ne more. Kosmatinec se mu nasmeje, zgrabi kad in jo postavi na voz kakor kak prazen lonec. Kmetič požene — voz se ne gane. Krinski mož porine voz in kolesa drče naglo dalje.

Nebó se je začelo oblačiti in veter je postajal vsak trenotek močnejši. Vže sta bila blizu gradú, ko je nehal krinski mož porivati voz in vola sta zopet obstala. Kmet misleč, da sta se vola polénila, prime jednega za rog, da bi ga pognal, a glej čudo! — rog mu obtiči v roki.

„Spravi ga!“ — dé mu bradač; „prinesel ti bode srečo.“

Nebó se je v tem popolnoma stemílo; ~~amólkel~~ grom se je zaslísal iz daljave in žareči bliski so siknili sem ter tjá mej oblaci. — Prišla sta pod grad.

„Izprézi! Voz dobiš jutri,“ — reče mu krinski mož. Kmet se ni mudil, nego podil je domóv vole, kakor bi mu gorelo pod petami. Ko je segel po rogu, glej! — v naročje se mu vsuje polno svetlih zlatov.

A zunaj nastane grózen vihar — blisk za bliskom — tresk za treskom; nenadoma postane svetlo kakor po dnevi. Ko stopi kmet k oknu, vídi grad v plamenu, ki se širi in širi.

Tu se odpró vrata in v kočó stopi — Hudournica.

„Vrag vzemi grad!“ — pravi ošabno gledajoča skozi okno. „V kletih hranim še zlatov dovolj, da sezidam še deset takih gradov.“ — Nenadoma pa obledi, omahne in se zgrudi mrtva. Skozi okno se porogljivo zasmeje krinski mož. — Ko je napočilo jutro, ni bilo močnega gradu nikjer več. Vso dolino pa pokriva še danes velikanska mlaka, po katerej se podí drhal ostudnih žab in drugih golaznij.



Pripovedka o Pilatu in njegovih cveticah.

Minulo je vže nad 1850 let, kar se je izprehajal ob virvaldštetskem jezeru. Nek tujec imenitnega stanú. Tuja obleka iz tírskega škrlata, zlat pas na čelu, velik prstan na roci pričali so, da je to imeniten mogotec rimskega cesarstva. Strah in obup mu ne dasta mirú ne pokoja, odkar je zaradi prijaznosti cesarjeve v smrt obsodil najnedolžnejšega in najblažjega izmej ljudij. Ta tujec iz jutrovnih krajev je nesrečni Pilat, ki išče mirú in pokoja sredi prelepih domačih gorà.

Ko je najsvetejši izmej ljudij, krvaveč iz tisoč ran, pravi mož bolečin, stal pred Pilatom, takrat je od sočutja prevzet zaklical ta krivični sodnik: „Kakšen človek!“ In ko je vender iz strahú pred ljudstvom in cesarjem obsodil ga v smrt, padla je kapljica Jezusove krvi na pravo nogo Pilatovo, ki je bila samó s podplatom obuta. Niti draga mazila Perzijska, niti zdravilna voda iz ribnika Betzaide niso mogle izprati te kapljice, ostala je na nogi kot svareč spomin krivične obsodbe. Ves nemiren in zbezan je zapustil Pilat svojo imenitno službo deželnega oblastnika v Judeji in se podal tjá na Švicarsko, v svojo prvotno domovino, katero kaj čudno lepotičijo visoke goré in globoke vodé.

Večerno solnce je kopalo v jezeru zadnje svoje žarke in prekrasno obsévalo strme goré in snežene vrhove, polagoma jemajoč slovo od zemlje. Te krasote ni gledal Pilat in tudi ni občutil, ko je ves zamišljen hodil tam ob robu jezera. Za seboj je videl v duhu svojo grešno minulost, a pred seboj neljubo mu prihodnost. Dušni pogled mu je kazal, kako se čez malo časa blestí križ na palačah in cerkvah, na mečih in kronah; pred križem pa se klanjajo milijoni ljudij, kateri molijo ónega Jezusa kot svojega Boga, katerega je on nekdaj obsodil v smrt.

Ko Pilat vse to gleda in vender neče obsojenca spoznati za svojega Boga, ko ga vest gríze in mu očita hudobijo: zapodi se obupen v jezero, da bi v vodi zadušil glas svoje vesti. Ugašnilo je njegovo življenje, ali jezero ni hranilo mrtvega Pilatovega trupla. Po noči nastane silen vihar in vzburjeni valovi vržejo mrtvo Pilatovo truplo na breg. Silen potres pokrije utopljenca z óno goro, ki se še danes imenuje „Pilat.“

Na podnožji te gore je strmo skalovje, ki sega daleč v jezero. Vrhú skalovja rase gorska cvetica posebne lepote, katero pa samó na veliki petek vidi kako nedolžno človeško oko. Kdor si more utrgati to cvetico, zavarovan je vsake nesreče; njega ne zadene strela in noben plaz ga ne doseže, naj vihar še tako divja in razsaja. Odkar ljudje pomnijo, ni ga bilo še človeka, ki bi si bil utrgal Pilatovih cvetic. Ób velikem tednu je gora „Pilat“ še s snegom pokrita, a po jezeru se silni valovi podé, da ne more nihče blizu.

Pripovedka samó toliko pové, da je grof Rudólf Habsburški večkrat potoval do „Pilata,“ da je iz ladije srečno stopil na skalnat rob in si natrgal šopek teh prelepih gorskih cvetic. In te cvetice mu niso nikoli zvenele, vedno so cvetele, in zato mu je bila sreča vedno mila. Dobro je preskrbel svojih šestero otrok in sebi pridobil krono cesarsko. — To je pripovedka, katero so zapisali mnihi v bližnjem samostanu Št. Galskem o „Pilatu“ in njegovih skrivnostnih cveticah.

Frančišek Rup.



Kaj narava pripoveduje otrokom.

(Po Wiedemann-u posl. Anton Brezovnik.)

G r u d a.



Pojstoj, otročiček moj ljubi, in dobro me poglej — ko bi jaz bila pisana cvetica, ali lepo se blesteč hrost, ali pisan metuljček, ne bilo bi treba klicati te. Takó pa sem le uboga gruda, rekši kos prstí, katero malokdo opazuje, a mnogi jo zaničuje. Ali postoj, dete moje, in dobro me poglej, tudi jaz sem vredna, da me pogledaš in občuduješ, tudi jaz sem prišla iz vsemogočnih Stvarnikovih rok!

Ti mi morda tega ne verojameš, ker sem tako priprosta in te nihče ni opozoril náme. Nù, poslušaj me, hočem ti povedati svojo zgodovino.

Znano ti bode iz sv. pisma, če si v šoli le količkaj poslušal, da v začetku ni bilo drugega nego voda. „Duh Božji,“ stoji pisano, „razprostiral se je nad vodo.“ V teh vodah sem bila tudi jaz. A bila takrat še nisem gruda, le moji sestojni deli gonili so se v silno majhenih delih po tej vodi.

In Gospod Bog reče: „Zberó naj se vodé, ki so pod nebom, v jeden kraj in prikaže naj se suha zemlja!“ In zgodilo se je. Drobni kosci so se stisnili drug k drugemu in porodila sem se jaz — prstena gruda. — — A ne samó jaz, nego brezbrojno število milijonov grud in grudie porodilo se je z menój vred in Stvarnik nam je odkazal prostor in namen.

Čudil se bodeš, otročiček moj ljubi, ako ti povem, kako važno delo moram zvrševati. Dà, dà, to se mi pač ne vidi, ker moje oblačilo je blede, zeló priprosto, in moja podoba tako jednolična, tudi nisem mnogo večja od tvoje pesti. Moje bivališče je prostorno, pusto polje, in še tukaj me mnogi teptá z nogami. In vender bi ne mogel živeti ne ti, ne kdo drugi, sploh nobena stvarca, ki se giblje po zemlji, ako bi ne bilo mene. Jaz in moje sestre preživimo vse milijone stvarij božjih na svetu. To rečem z nekim ponosom, ker nihče naj ne stavi svoje luči pod mernik.

Dozdeva se mi, da mi še vedno ne verojameš in me še vedno razumeti ne moreš. Poslušaj toraj dalje!

Glej, tam stoji velikansk hrast, iz katerega si ljudje pripravljate drva za kurjavo, iz katerega delate mize, stole, omare, vrata, čolne, ladije i. t. d. Koplji z motiko tik hrasta in — na čem in v čem stoji! Kaj izkopavaš? — Grude, nič drugega kot same prstene grude! — Iz prstenih grud srkajo njegove korenine svoj živež, ono silno moč, s katero razteza svoje debele roke ter se ustavlja vsakej nevilhti.

Tu stoji mlada murbica sè svitlo-zelenimi listki. Poglej bliže! Gosenica, tista neznatná živalica, katera vam daje svilo za vašo praznično obleko, sedi na njih in objeda mlado, sočnato listje. Odkoplji korenine mladega drevesca, pa bodeš videl, da se drže prstenih grud, iz katerih srkajo sòk, ki se v rastlini izpremeni v neko čudno tvarino. Ta čudna tvarina daje zopet sviloprejkam ono prečudno zmožnost, s katero predejo svilo, iz katere se tkó dragocena praznična oblačila.

Tam v solnčnem svitu se ziblje bilka lanú, rastlinica, iz katere ljudje pridobivajo líčno platno. Slabo bi bilo za ljudi, če bi ne imeli platna. Platno oblači imenitnike in prosjake. Iz česa pa raste nežni, temno-zeleni lan? — Preišči! — Ali ne iz prstene grude?

Poglej dalje, otrok moj! Tukaj je njiva polna rži, tam zopet njiva polna ječmena, tu njiva polna zlatorumene pšenice. Oj, vsa velika raván je pokrita z žitom. Iz žita pa ljudje pripravljajo živež, za katerega vsak dan prosite dobrega Boga, rekoč: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“

Pripogni se! Stegni roko med žitna steblica in razgrni je, da vidiš na dno. Na čem stoji vsako teh tisoč in tisoč steblic? — Ali ne na prstenej grudi! Prstena gruda jih je porodila, vzredila in s trideset, šestdeset ali celó sè stoterimi zrnci obdarila.

Poslušaj! Ali ni bil to glas kravjih zvoncev? — Glas prihaja z onih gorá. Tam se pasó črede krav, ki vam dajejo ukusnega mleka, surovega masla, mesa, úsnija in drugih takih stvarij. Više zgoraj se pase čreda ovac, ki vam preskrbi potrebne kožuhe in volno za različno obleko. Ob čem se pa živé vse te črede krav in ovac? To ti je znano in rekel boš: ob travi, zelenjavi, detelji in raznih drugih rastlinah. A zdaj pa pojdi in poglej, na čem vse te rastline stojé? Vsaka izmej njih poganja iz priproste grude prsti.

Ali mi zdaj verojameš, otrok moj ljubi, da bi brez mene ne bilo nikakega življenja?

Pa to še daleč ni vse, kar jaz premorem. Poslušaj dalje! Vzemi mene in morda še tri ali štiri moje vrsti ter nas položi v cvetlično posodo. Vzemi potem nekoliko zrnec resedinega semena položi je v naše krilo in za malo tednov bodeš vže lahko duhal prijetno dehtečo resedico, katera je iz našega krila pognala. Ko resedica odevete in se posuši, potegni jo iz cvetlične posode in deni vanjo levkójino seme. Potrpi kakih šest ali osem tednov in zopet bodeš lahko duhal levkójin cvet, kateri je na skrivnosten način prišel iz naše čarobne delarnice.

Tako bi lahko delal še naprej in vse vrste katerih koli cvetic posamično poglagal v naše krilo, in vsakokrat bi ti drugo, in sicer ravno tiste vrsti cvetico ustvarile, katere seme si položil v naše krilo. Ali ni to čudapolno delo?

Pa ne samó nežnih cvetic pričaramo iz našega krila, nego tudi katero si koli želiš drevo. Vtakni jabolčno peško v grudo prsti in kmalu te razveseli nežna jablanica, če tudi iz začetka samó z dvema listkoma. Zakoplji hruškino peško v grudo prsti, in kmalu bodeš videl mlado hruškovo drevesce iz nje rasti. Skrij želod v isto grudo prsti in požene ti lep hrast iz nje. Izroči jej plésko seme iz smrekovega češarka in v kratkem času bodeš imel zeleno smrečico pred seboj. Pri nas se izpolni vse po prigovoru, ki pravi: kar človek seje, to žanje.

V vzpomladi cvetè po širnem polji na tisoče cvetic okolo tebe. Na tisoče trav in zelišč poganja po travnikih in vrtih. Skoraj pride poletje in za poletjem jesen, katera polju in travnikom pisano obleko sleče, ter je v blede, jednolično obleko obleče. Kadar ljudje potujejo v tem času čez hribe in doline, žalostni so in tožijo, da je vse tako žalostno in pusto.

Jutri bodele gođovali rojstveni dan vaše dobre matere. Zato iščejo dekleta svežih poljskih cvetic po travnikih in livadah. Ali iščejo jih zamán. Cvetlični venci so zveneli in odpadli z cvetličnih steblic. Bilke so uničili ostri jesenski vetrovi.

Za jesenjo pride zima. Njena ledena sapa umori zadnji zeleni listek. Preko širokega polja razgrne belo mrtvaško odejo.

Božični prazniki so minuli. Še pokriva sneg in leđ hribe in doline. Bila je dolga ostra zima! Ljudje vže komaj čakajo ljube vzpomladi. Željno pogledavajo otroci skozi odtajana okna tjà na svoje staro igrališče, na žuboreči potok, na prijazni zeleni gozdek. Deklice vzdihujejo: „Oj, ko bi vže vender cveteli zvončki in vijolice, trobentice in marjetice!“ Vrtnar pravi: „Ko bi se vender vže sneg umaknil, da bi moje sočivje pognalo!“ Kmet zdihuje: „Krme za živino mi bode nestalo! Ko bi vender vže prišla ljuba vigred, da bi pognala trava, detelja in druga zelišča ter bi mogel ljubo živinico zopet na pašo gnati.“

Tako želé ljudje, da bi jim ljuba vzpomlad zopet dala, kar jim je vzela neprijazna jesen. Nihče pa ni mislil na to, da bi si bil v jeseni le jedno samó poljsko ali travniško cvetico shranil ter jo tako obvaroval pred ostro zimo. Me prstene grude smo skrbele zato in tudi skrbeti morale. Me smo nežne koreninice in občutne srčne popke vseh ónih lepih cvetic zavile v svoje krilo in je vso dolgo zimo ogrevale na naših prsih zibajoč je v sladkem spanji, dokler se v prvih gorkih vzpomladanskih sapicah na klic vsemogočega Stvarnika ne zbudé k novemu življenju.

(Dalje prihodnjič.)

Listje in cvetje.

Tvoj angel.

(Iz knjižice „Pomladni glasi.“)

Kdo ti daje sladke sanje,
Kadar te objame spanje?
Dete ljubo, srček moj,
Angel tvoj.

Kdo na desni čuje strani,
Duši tvoji tiho znani:
Greha vekomaj se boj!
Angel tvoj.

Kdo te váruje v nezgodi,
Na stezáh nevarnih vodi,
V srei hrani blag pokoj?
Angel tvoj.

Ko ugasne žar očesa,
Kdo popelje te v nebesa?
Dete ljubo, srček moj,
Angel tvoj.

A. Medved.



Otročje národne pesence.

(Zapisal po Belej Krajini Janko Barle.)

II.

Pleši, pleši mladi kos!
Kak' bom plesal, ker sem bos.
Kje so tvoje švapelee?
V grobeku zakópáne.
Kje je tisti grobek?
Voda ga je zálila.
Kje je tista voda?
Tički so jo pópili.
Kje so tisti tički?
Na grmek so seli.
Kje je tisti grmek?
Sekir'ca ga posekala.
Kje je tista sekir'ca?
Kovač jo razkoval.
Kje je tisti kovač?
Prošel je v lon'c
K' ga ne bo nikdar kon'c.

(Slamna vas.)

III.

Dina, dina, dina
Baba pelje vina,

Na pisane voli
Na železne koli.
Zajec Boga moli,
Lisica ga dvori;¹⁾
Baba prime póleno,
Hiti²⁾ zajcu v kóleno.
Prime zajec ós,
Hiti babi v nós.

(Podzemelj.)

¹⁾ dvori = mu streže; ²⁾ hiti = vrže.



Pametnice.

* Star mora delati, kdor je mlad po nepotrebnem počival.

* V letih poznih se pozná, v mladosti šiba kaj izdá.

* Mlad kdor nóče se učiti, star se mora pokoriti.

—é.



(Po koliko let živé nekatere živali.) Slon Ajaks je živel 400 let. Kiti ali ribáki živé do 1000 let, osel je doživel 103 leta, labud živi do 300, želva do 100 let. Lev živi 70 let, nosorog samó 25, divji veper (prašič) 20, konj 20—60, a krava 25 let. Pelikán živi do 62 let, medved 20, volk 20, lisica 16, zajec do 8 let.

(Smilje.)



Številčni rebus iz zemljepisja.

(Priobčujo A. Ž.)

1	2	3	4	5	6	7	.	.
2	8	9	4	5	6	.	.	.
3	2	8	10	5	11	7	.	.
4	7	9	12	13	2	5	11	7
5	12	.	.	.	.	.	.	.
6	2	5	14	.	.	.	.	.
7	4	7	.	.	.	.	.	.

Opomnja: Sedem vrst števil znači sedem zemljepisnih imen iz ljubljanske okolice, in sicer: 1. trg; 2. vas; 3. vas; 4. vas; 5. vas; 6. gora; 7. hrib z Božjo potjo. Prva vrsta se čita tudi v prvej vrsti nizdolu.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)



Uganke.

1) Pridni me radi imajo, leni me mrzé,
ónim sem ljub in drag, tem sem neprijeten.
Kdo sem?

2) Kaj stori tisti, ki ima dve kapi?

3) Kaj vidiš na nebu in na prsih mnogih
ljudij?

4) Potuje po morji, po suhem in po
zraku, pa gre tudi v zemljo; ogeuj jej je
oče, voda mati a noče biti zaprta. Kaj je to?

5) Kdo skače brez nog?

6) Kaj stoji po dnevi in po noči na no-
gah, a odnesti ga morejo le tuje noge?

7) Trije slepci vodijo hromega, a za temi
korakajo zopet dva slepeca?

(Odgonetke ugank v prihodnjem listu.)



Nové knjige in listi.

* Pomladni glasi, posvečeni slovenski mladini. II. zvezek. Uredil Anton Medved. V Ljubljani, 1892. Založil Cirilski. — Tisek „Katoliške-tiskarne.“ 8°. 100 strani. — To je najnovejša knjižica, ki jo je naša dobra slovenska mladina dobila v pouk in zabavo ravno ob velikonočnih praznicah, kakor navlašč za pírue. Na 100 straneh obseza knjižica lepo število prav pripravnega in poučnega berila za našo mladino, ki pa bode tudi vže bolj odraslim ustrezalo. Vsebina obstoji namreč iz 5 mišnih pesene, dveh prizorov iz otroškega življenja in več daljših in krajših povestí, mej katerimi je opisan tudi Kristof Kolumb. Za poskušnjo približili smo v današnjem „Vrtci“ pesenco „Tvoj angelj“ iz omenjene knjižice, da se naši častiti čitatelji vsaj nekoliko prepričajo, kakšen duh veje v spisih te najnovejše knjižice za našo mladino. Urednik knjižice, gospod Anton Medved, je po svojih spisih tudi „Vrtčevim“ čitateljem vže dobro znan. Ker je tudi vnanja oblika „Pomladnih glasov“ jako lična, papir in tisek vse hvale vreden, priporočamo to knjižico z najboljšo vestjo v obilo naročevanje, posebno ob konci šolskega leta za šolska darila. Knjižica stoji nevezana 20 kr., lično vezana 30 kr., po pošti 5 kr. več. Dobira se v „Katoliški bukvarni v Ljubljani,“ a pismena naročila vzprejema tudi A. Medved bogoslovec v ljublj. semenišči. Tudi prvega zvezka se dobi še nekaj izvodov po istej ceni. —č.



„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. Napís: Upravištvu „Vrtčev“, mestni trg, štev. 23 v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik Ivan Tomšić. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.

Rešitev številčnega rebusa in odgonetke ugank v
4. „Vrtčevem“ listu:

Rešitev številčnega rebusa:

Ključ v rešitev:

1 = g	10 = a
2 = r	11 = d
3 = i (j)	12 = m
4 = n	13 = l
5 = t	14 = h
6 = o	15 = ž
7 = v	16 = b
8 = e	17 = š
9 = c	18 = z

Ako zamenimo številke s črkami, dobimo sledeča zemljepisna imena:

Grintovec (gora).
Radomlja (reka).
Ihan (vas).
Nevlica (reka).
Trojana (vas).
Ožbalt (vas).
Valentin (gora z rom. cerkvijo).
Eržiše (vas).
Cizelj (gora).

Prav so ga rešili: Gg. Jak. Inglič, naduč. v Idriji; Josip Kumar in Jernej Pirc v Idriji; Matej Vurnik, organist v Mirnipeči; France Pertel, mladenič v Novakih (Gor.); Jak. Rabuza in Gvidon Serneč, dijaka v Celji; Edvard Dolinšek v Brežicah (Stir.). — Marija in Leopoldina Rant na Dobrovi; Marija Pecháček, Marija Bolé, Ivana Primožič in Ivanka Kovšca, učenke v Planini.

Odgonetke ugank:

1. Brzobjavna; 2. Led in voda; 3. Zemljevid.



Vse óne naše čč. gospode naročnike, ki nam naročnine za tekoče leto še niso poslali, prosimo najuljudneje, da nam jo pošljijo prej ko mogoče, ker nam brez materijalne podpore ni mogoče lista redno izdajati, kakor bi mi radi in naši častiti gospodje naročniki.

Upravištvu „Vrtčev.“



„Habsburški rod.“ Spomenica, da je minilo 600 let, kar je Kranjska in Štirsko združena s preslavno Habsburško vladajočo rodovino. Slovenske mladini sestavil Ivan Tomšić. Na Dunaji, 1883. Natisnil in založil Karl Rauch. — Na mnoga vprašanja odgovorimo, da se ta knjižica še dobi pri „Vrtčevem“ uredništvu izstíek po 6 kr. s poštnino vred. Kdor jo želi imeti, naj se oglasi za njo na dotičnem kraji.

Upravištvu „Vrtčev.“

Listnica. Gosp. J. K. v N.: Na „Vrtce“ se še lahko naročite, ker imamo še vsa letošnja števila na razpolaganje.